

РУСЛАНИ

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунжий). Експедиция місцеві в Агелції Соколовского в псалмі Гавсманя.

Рекониси звертає ся лише на попередні застереження. — Рекламани неопечатані вільні від порта. — Оголошеня значинні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надіславі» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 31 с. від стрічки.

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 170 кор
За границю.
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі члени по 10 сот.

«Вареш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости, ири не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Доба кривавої нічти в Росії.

(+) В п'ятницю склала ся в Росії страшна подія, вел. кн. Сергій Олександрович, стрий царя, упав прилюдно жертвою кривавої нічти революційного сторонництва. Ся страшна подія, як і всякі політичні убійства в осоружні для кожного благородного і людяного чоловіка, одначе для цілого світа цивілізованого не була она ніякою несподіванкою після кривавої неділі 22. січня і майже без винятку всі уважають сю подію відповідно на петербурскі події згаданої неділі. Покликаний царем Миколою до державної керми серед найтрудніших умов ки Сьвитоплк Мирский розбудив в широких верствах російської суспільности довіре до царської влади, а з ріжних кругів російської суспільности відозвали ся голоси, переняті великою лояльністю і вказували дорогу, якою можна би російське царство двинути з крайного занепаду, в якому оно опинило ся наслідком бездоглядної і неодвчальної господарки російського чиновництва. Нещаслива війна на далеком Сході виявила російській суспільности в цілій наготі шкідливість сеї господарки чиновництва, піддержуваного самодержавем, і весь загаль Росії звернув ся до царского престолу з повним довірем і з повною надією, що звідтам блисне соняшний промінь, котрий буде заранем нової доби, відродін російського царства. З таким справді дитячим довірем, із знаменем хреста, з образом царя вирушили безоружні ватаги робітників, благаючи доступу до царя, поручаючи безпечність і нетикальність єго особи, щоби від него убагати свободи і волі.

Одначе поміж царским престолом а народом, що звертав ся з повним довірем і з горячою надією до свого батюшки-царя, станула кривка занора, що відгородила царский престіл від народу, а головною підпорою сеї занори був в. кн. Сергій

з усім великокняжим сторонництвом, пособованим Победоносцевим і иншими темними силами, котрі бачать спасенє Росії в самодержавю, православию і обрусенію, опертїм на темноті і гнобителстві. На блганя безоружних робітників відповіла влада оружним громом і страшним проливом крові, а се викликало нечуване зворушенє в цілїм цивілізованім сьвітї, а крім того установленем грізної диктатури відомого із своєї лютої Тренова.

Приголомшєно голоси поважних і освічених кругів російської суспільности грубою насилою, а на чолї сего сторонництва, котре царєви накізуло такий спосіб заведеня ладу, сьлов в. кн. Сергій, що неславив ся не лише розвизлим житєм, надуживанєм своєї влади генерал-губернаторскої в Москві, але й нечуванім знущанєм над усім, що яким небудь способом змагало до свободи і волі. Одначе вся нездарність і крайне зіпсутє чиновництва занадто виявили ся наслідком російско-япанської війни, щоби можна було зовсім приголомшити голоси загалу, а груба насила диктатури Тренова, введена за порадою в. кн. Сергія, викликала наслідки, яких можна було сподівати ся. Замість поважних і лояльних домагань загалу російської суспільности, підняло голову революційне сторонництво, «підземна Росія», що від трийцяти років веде завзяту і грізну боротьбу із самовладою і грубою насилою. Одначе ріжниця в тім, що не як перед трийцяти роками звертає ся підземна Росія проти особи царя, але проти тих, що стають перегородою між царским престолом а народом і не допускають до поправи відносин, до наданя свобід, до покликаня широких верств до участі у владі. Події кривавої нічти, які почали ся убійством в. кн. Сергія, а мають обняти також инших гнобителів, доводять звичайно до ще більшої шкоди і проволікають на праву відносин і усунєнє лиха. Але сим разом з розмови, яку мав цар із си-

ном гр. Льва Толстого, можна би сподівати ся, що цар дійсно думає скликати земський собор, котрий подібно як шведский Ritsdag мав би бути зложений з представників селянства, дворян, духовенства і міст, так по перегодом витворив би ся із сего конституційний парламент, подібно як в Австрії повстав він із станових соймів. Интерес російського царства і добро поселених в нїм народів вимагає, щоби цар не зволікав з переведенєм сего наміру і не дав ся знов темним силам відклонити від него, а тим доведе до ладу і спокою.

Стережись огня!

(Обіжник ц. к. намісництва до старостів в справі огневої поліції по селах та місточках).

Мимо цілої величи нещастя, яке валить ся рік-річно на наш сільський нарід з причини частих та великих пожарів, наша суспільність еще азовсім не прийшла до серйозного розуміння обов'язку оборони перед тим страшним ворогом. Вирадї в послїдних десяти літах розвій нашого «Дієтра» по трохи усунув крайню нужду і безпомічність погорільців, вирадї пожарні «Соколиці» виростають по селах в досить скорім темні (від двох літ оснувало ся 173 філій), — однак і в однім і в другім напрямі остає у нас еще багато до здїлани. Бо се ще не досить заасекуровати ся, бо з будинками горить і назаасекурованє движиме майно, інвентар, а в осєні і цілій збіробижа та часами є жертви в людськїм житю. Треба еще боронити ся від огня і попри асекурацію, раз тому, щоби уникнути згаданих страт і нещастя, а по друге тому, що і асекураційна премія товариства, оперта на взаїмности, зменшає ся, коли єму лучає ся рідше і в менших розмірах виплачувати страти погорільцям. Так отже з кожного боку справа оборони перед огнем являє ся доконечною і корисною. Тому ми подаємо отсе дуже цінний обіжник намісництва до старостів в справі пожарництва по селах і місточках, який девіз наших Соколиць: «Стережись

ДИКА ЗВІРИНА

(Freiwild).

Штука в 3 актах Арт. Швейцера.
Перевїл для рускої сцени Йосиф Стадник.

(Дальше).

ПАВЛО. Того мені як раз забороняєт!

ВЕЛЬНЕР. Не маєш ніяких обов'язків; не можеш сказати, що єсть хтось, для кого мусить себе шадити.

ПАВЛО. Для себе, мій дрогої, для себе. Не тільки обов'язки прив'язують нас до життя.

ПОЛЬДІ. Алеж бо ми вічно крутимо ся в зачарованім колєсі. Таж се сьмішне! Таж ми мужчини! Ходить о те, що ти обидив того офіцера.

ПАВЛО. За позволенєм, — скартав!

ПОЛЬДІ. Прощу тебе, не дразни мене своїми філософичними виводами. Ми їх не потребуємо. Ми маємо, славити Господа, щось ліпшого... маємо кодекс!

ПАВЛО. (весело) Що маєтє?

ПОЛЬДІ. Кодекс гоноровий. А після него, коли ти обидив джентельмана, обидив чинно, то єсть обидив після трєтої стєпени обиди, то

мусиш з ним бити ся, наколи ти чоловік чести! Так мусить бути і того змінити не можеш! Треба було передше о тім подумати!

ВЕЛЬНЕР. Польді говорять правду.

ПОЛЬДІ. Бєли би поручник мав був шаблю при собі, був би тебе на місци порубав!

ВЕЛЬНЕР. Живемо в такім сьвітї, де тоті права обов'язують і від них ухилати ся годї! Тобі не вільно сего зробити, не вільно й нікому!

ПАВЛО. Не вільно?

ПОЛЬДІ. Нєвно, що не вільно. Справді, не знаю, як можна розводити ся над так лєним фактом. Доктор добре заказав. Не належимо, славити Господа, до людий, котрі обкладають ся павками, як парубки. Маємо кодекс, а там вєво яєне. Коли вже о тім бесїда, так мушу тобі сказати, що уже вчєра ти не поступив як слїд!

ПАВЛО. Аг!..

ПОЛЬДІ. Від хвилі, коли той панок зачав тобі не подобати ся (до Вельнера) зараз, як тільки спитав єго, чому він усьміхає ся і там дальше, (до Павла) вже тоді ти повинен був заждати від него оправданя і визвати єго. Бєли мені хто скаже слово, котре мені не сподобась, відходжу і посилаю єму секундантів!

ВЕЛЬНЕР. Дай спокій. Се до річи не належить...

ПОЛЬДІ. (перериває) Пожди, мушу висказати свою гадку.

ВЕЛЬНЕР. (кінчить). Найважійша річ для тебе єсть: коли ти стоїш при своїм і відказуєш... (здержує ся питаючо).

ПАВЛО. Стою і відказую!

ВЕЛЬНЕР. То ставш ся, справді, неможливим!

ПОЛЬДІ. Так, так. Тільки се ще за лагідне слово!

ПАВЛО. Неможливим?

ВЕЛЬНЕР. Тратиш усі права в сьвітї, в яким ти до сеї пори проживав.

ПОЛЬДІ. В цілїм культурнім сьвітї, можна сказати.

ВЕЛЬНЕР. Всякий може тебе обидити, а тобі не вільно й подумати о лїдарскїй сатисфакції.

ПОЛЬДІ. Або иншими словами: ставш ся негідним всякої сатисфакції.

ПАВЛО. Говорите на вітер. Хто може мене обидити? Кому міг би я дати нагоду до обиди, хто має здоровий розум і не єсть п'яний...

